

OSAKA-OKINAWA-NAGASAKI

(Tiếp theo kỳ trước)

II- OKINAWA

Xin nhắc lại đoạn cuối, bài trước:

“Ngày hôm sau lên đường đi Okinawa, miền cực nam nước Nhật, cách Osaka khoảng 1500 km. Quần đảo duy nhất còn lại chưa nối xe lửa. Chuyến bay nội địa của hãng ANA mất gần 2 tiếng từ phi trường Itami (Osaka) mới đến được Naha Airport (Okinawa). Okinawa là phạm vi địa lý bao gồm hàng trăm đảo thuộc quần đảo Ryukyu. Trung tâm hành chính là thành phố Naha nằm trên đảo lớn nhất Okinawa. Quần đảo Senkaku, tranh chấp với Trung Hoa, cũng được Nhật Bản đặt vào phạm vi hành chính này.

Trong các chuyến bay nội địa Nhật, du khách không cần xuất trình passport mà chỉ xuất trình E ticket. Sau khi hành lý và hành khách đã qua công soi an ninh, du khách được cấp một Security Certificate, tiến thẳng đến cửa lấy boarding pass và cân hành lý ký gửi (nếu có). Mau lẹ-nhẹ nhàng.

Trong xã hội Nhật Bản quan điểm đơn giản hóa để phục vụ hạnh phúc con người là chính. Người viết đã lưu ý nhiều quai xách tất cả hành lý trên Conveyor Belt đều được nhân viên phi trường đặt quay ra ngoài để thuận tiện cho hành khách khi lấy valise.

“Quay xách valise đều hướng ra ngoài”

(Xin khất chuyện Okinawa và Nagasaki vào dịp khác - Ds)

Đi du lịch kiểu “gà công nghiệp”, tức là chọn một công ty tổ chức tour rồi giao hồn xác cho họ. Loại hình này không thích thú bằng, như năm 2015, nhóm Saigon thực hiện vòng quanh nước Mỹ, với hình thức CVK home stay (lưu trú tại gia CVK). Vui, nhưng chủ nhà phải hy sinh khá nhiều thứ riêng tư và tiền phí !

Loại hình thú vị khác là tự khám phá. Ở VN còn có dạng “Đi Phượt”. Đi phượt thường dùng phương tiện cá nhân là xe gắn máy của lớp trẻ có máu phiêu lưu mà túi tiền xẹp lép.

Nhét túi ít thông tin nơi đến, nhúm vốn ngoại ngữ. Ngay cả “body language” lắm khi rất hữu dụng.

Ngày 25/5/2017 vợ chồng Ds bắt đầu “phượt” bằng phương tiện công cộng ở Nhật xuyên qua hai tỉnh Okinawa và Nagasaki từ ngõ sân bay nội địa Itami-Osaka

Okinawa

A - Naha City

Giới thiệu đôi nét về thành phố Naha.

Naha nằm bên bờ biển phía Nam đảo chính Okinawa. Thành phố rộng 39,27 km² và có 323.287 cư dân.

Naha là thủ phủ, cũng là trung tâm thương mại, văn hóa, giáo dục và là thành phố lớn nhất của tỉnh Okinawa.

Naha hiện đại được thành lập vào năm 1920, trước là kinh đô của vương quốc Ryukyu (Vương quốc Lưu Cầu) từ đầu thế kỷ 15 đến cuối thế kỷ 19.

Naha có nhiều điểm thu hút khách du lịch:

- Thành hoàng Shuri, lâu đài của vương quốc Ryukyu. Được công nhận là di sản văn hóa thế giới.
- Đại lộ Kokusai nơi có nhiều cửa hàng ẩm thực, cửa hàng bán đồ lưu niệm.
- Nhiều bãi tắm an toàn, sạch đẹp. Tour lặn biển ngắm cá, ngắm san hô, đi tàu ra đảo thưởng thức hải sản, nông sản địa phương, tìm hiểu đời sống cư dân bản địa, ... Không thiếu những công viên, vườn hoa, vườn trái cây nhiệt đới để thưởng ngoạn, chụp hình kỷ niệm nơi cực nam xứ Mặt trời mọc.

- Phi trường và cảng Naha kết nối thành phố này với các vùng đất khác của Nhật Bản. Phi trường Naha cũng đồng thời là cảng hàng không chính của Okinawa.
- Hệ thống monorail, hay được gọi là Yui Rail từ phi trường Naha tới Đại lộ Kokusai, Shintoshin và ga Shuri gần thành Shuri.

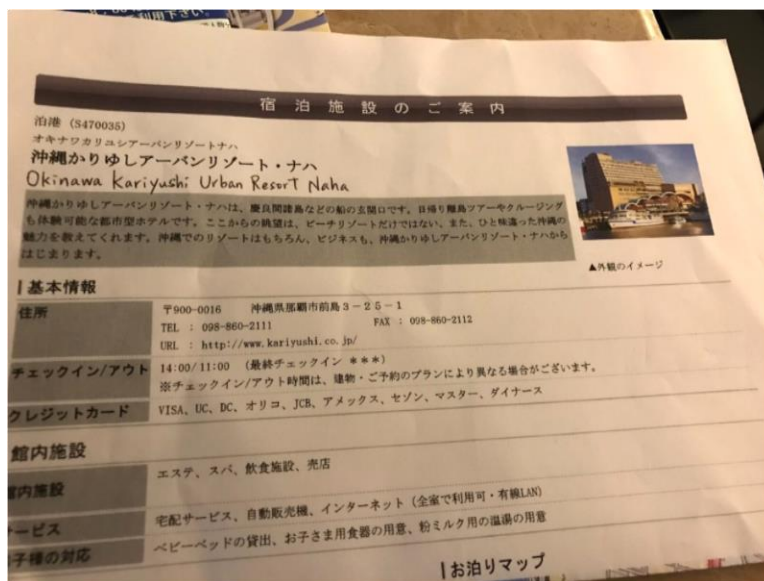
Naha chính là nơi ra đời phái võ Naha-Te. Môn này cùng với Tomarite (từ miền Nam Trung Quốc) và Shuri-Te (võ của hoàng gia Ryukyu) chính là các nguồn gốc của Okinawa-Te, tiền thân của Karate sau này.

Hai vợ chồng nghe nói ở Okinawa có căn cứ Mỹ, vậy là yên tâm, có khi sinh hoạt xã hội giống như Cam Ranh, Đà Nẵng,... trước 1975, bà bán hàng rong cũng xỏ tiếng Mẹo tốt tuần tuột.

Lầm to. Kéo valise ra từ phi trường Naha lúc 13:20, trời nắng nóng. Vẫy một taxi, bác tài xế khá tuổi gật đầu chào khách. “We would like to go to Okinawa Kariyushi Urban Resort Naha!” Bác ngơ ngác như người đến từ sao hỏa. Móc booking toàn Nhật đưa ra, bác nhăn ga vọt lẹ.

Rút kinh nghiệm, du khách ở Okinawa mù tịt tiếng Nhật nên luôn luôn mang theo Hotel booking khi ra ngoài.

Đọc đường không gặp một mắt xanh mũi lõ nào.

“Lá bùa địa chỉ Hotel”

Sau 15 phút taxi là khâu check in hotel, dễ dàng: đưa booking và passport ra đối chiếu thì quá đơn giản. Không cần rông dài, chỉ say “thanh kiều” là đủ.

Khoảng 15h, hai vợ chồng lần mò trên Google Map, tìm ra và cuốc bộ tới một cái chợ đã hoạt động lâu đời tại địa phương: chợ cá Makishi.

Đôi nét về chợ Makishi

Makishi là khu chợ nằm ở thành phố Naha, tỉnh Okinawa, được thành lập vào năm 1951, không lâu sau khi chiến tranh thế giới thứ hai kết thúc. Chợ nằm đối diện với đường Kokusai – khu phố sầm uất nhất Okinawa.

“Một góc chợ ”(Internet)

Khu chợ gồm nhiều cửa hàng san sát nhau, bày bán các loại thực phẩm địa phương như hải sản tươi sống đánh bắt tại biển trong vùng; rau củ quả, thịt bò, thịt heo được nuôi trồng tại địa phương; đậu hủ, dưa muối, gia vị, phụ liệu, bánh kẹo... Ngoài ra, còn có những gian hàng quà lưu niệm, nhu yếu phẩm hàng ngày, cửa hàng tạp hóa...

Nhiều loại cá đủ màu sắc được bày bán tại các hàng hải sản trong chợ như cá nóc nhiễm (tiếng địa phương Ryukyu gọi là Asaba); cá vẹt lam (tiếng địa phương gọi là Irabucha); Gurukun (loài cá tiêu biểu của tỉnh Okinawa). Ngoài ra còn có các quầy trái cây nhiệt đới đặc sản của Okinawa như xoài, dứa, củ kiệu, mướp đắng.

Ở tầng 2 của chợ Makishi là khu nhà ăn, du khách có thể mua nguyên liệu thực phẩm bán ở tầng 1 mang lên tầng 2 nhờ chế biến giúp. Dĩ nhiên, du khách không cần mua nguyên liệu vẫn có thể thưởng thức các món ăn phong phú, đa dạng của Okinawa như khổ qua xào (Goya Chanpuru), mì Soki Soba ... Ở đây còn có quán "Sata Andagi", bán loại bánh kẹo truyền thống nổi tiếng của Okinawa rất được ưa chuộng.

Hiện tại, khu chợ Makishi là địa điểm tham quan không thể bỏ qua khi đến thăm thành phố Naha, nên từ sáng đến tối khu vực này luôn đông đúc nhộn nhịp bởi khách

mua hàng và khách du lịch. Đến thăm khu chợ này, du khách sẽ được dịp tìm hiểu về nguyên liệu thực phẩm; thỏa thích lựa chọn và mua các món đồ đặc sản; thưởng thức các món ăn ngon của Okinawa; đồng thời được tiếp xúc với người dân địa phương hiền lành chất phác.

Phương tiện di chuyển

Từ sân bay Naha đi ô tô đến chợ Makishi mất khoảng 10 phút. Hoặc có thể sử dụng Monorail của thành phố Okinawa đi đến ga Makishi hoặc ga Miebashi; từ cả 2 ga này đến chợ đều mất khoảng 10 phút đi bộ.

“Quầy hải sản”

Khoảng 20 phút tà tà cuộc bộ từ chợ về khách sạn. Khi phố đã lên đèn, hai du khách đến từ VN nhẩn nha len lỏi ra cảng gần khách sạn tìm đặc sản và rượu sake. Buổi chiều tan ca, các thủy thủ, công nhân bốc xếp, khách thập phương, đủ thành phần ồn ào náo nhiệt. Tại đất cảng không có bầu khí thình lảng, lịch sự, quý phái trong các quán ăn như ở Tokyo, Osaka,... không thua gì bầu khí các quán nhậu gần cảng Khánh Hội, quận Tư, Saigon. Một khung cảnh quán nhậu bình dân kiểu VN, ít thấy ở Nhật.

Ở đây lại trở tài ngôn ngữ “chỉ”. No English. Chỉ tay vào thực đơn là lựa chọn số một. Bù lại chủ khách rất thân tình, phục vụ chu đáo không thua mấy chú Ba Tàu Chợ lớn nhà mình. Hai cút sake giúp lữ khách ngủ ngon.

“Cảng Naha”

Đọc quảng cáo trên net: ”Okinawa được bao quanh bởi vùng biển tuyệt đẹp, với những rạn san hô trải dài như bất tận. Ở đây, khách thập phương có thể tham gia nhiều hoạt động giải trí khác nhau như đi bộ xuyên rừng, chèo thuyền, lặn với ống thở hay ngắm nhìn thiên nhiên hùng vĩ nơi những rừng cây lá rộng thường xanh (ever green) cận nhiệt đới lớn nhất Nhật Bản và các loài động thực vật quý hiếm tại địa phương.”

Vậy mà hai du khách đến từ VN, giờ này chưa thể tìm được điểm khám phá cho ngày hôm sau.

Đang buồn, băn khoăn về chương trình trọn ngày mai, sẽ đi đâu, làm gì? Không lẽ bỏ của, bỏ công qua đây chỉ để café, saké rồi dạo phố!

Lang thang lợi bộ về khách sạn. Leo lầu 2 trong building, nhìn thấy một văn phòng bán Tour du lịch. Cô nhân viên khá xinh đẹp. Tiếng Anh lưu loát. Nghề mà.

Thường trong khách sạn lớn có một bàn Concierge chuyên giới thiệu tour, nhưng xui xẻo hôm nay không làm việc. Còn nhân viên hotel thì chỉ ú ớ hội tề, bà Kim mắng cho “dốt quá!”

Sau một hồi cân nhắc giữa rừng tờ bướm quảng cáo tour, hai vợ chồng quyết định đi National Okinawa Memorial Park/Ocean Expo Park. Các tour lặn biển, ngắm san hô, đi đảo, ...ở VN vô vàn, không cần tham gia.

8 giờ sáng hôm sau xe đón tại hotel.

B - Ocean Expo Park

Hầu như các nước tiên tiến trên thế giới đều có tinh thần gìn giữ thiên nhiên, từ các loài động vật phổ thông, quý hiếm cho đến thảm thực vật tầm thường, thấp lè tè chỉ giúp tạo màu xanh, giữ nước, lọc CO², có khi lại còn bị gai đâm, cỏ xước, chẳng có tí giá trị gì về mặt thương mại, xuất khẩu kiếm dola.

Khoảng 15 phút, xe 16 chỗ ra khỏi thành phố là gặp ngay rừng với biển. Con đường dẫn đến khu du lịch rất đẹp. Chỗ nào cũng có bãi tắm tuyệt vời. Nước trong vắt nhìn thấy đáy. Không bao nylon lửng lơ như ở xứ thiên đàng ta.

“Dọc đường ven biển”

“Bãi tắm” (Internet)

Những bãi tắm công cộng vây quanh bằng dây phao. Khá an toàn.

Đến nơi, việc đầu tiên là hướng dẫn viên giới thiệu những điểm tham quan trong công viên, thông báo giờ và nơi tập trung về lại thành phố vào buổi xế chiều.

“Hướng dẫn các điểm tham quan trong Ocean Park”

Do Công viên Triển lãm Đại dương rất rộng và có nhiều nơi để du khách tham quan.

“Công viên Ocean Park nhìn từ trên cao”

(Internet)

Okinawa Ocean Expo Park

Ocean Park là một trong những công viên lớn cấp quốc gia, nằm trên bán đảo Motobu, bắc Okinawa Honto. Công viên được xây dựng năm 1976, để đánh dấu cuộc triển lãm Okinawa International Ocean Expo một năm trước. Đáng chú ý là thủy cung Churaumi, thủy cung lớn nhất Nhật Bản, chỉ thua thủy cung Già làng CVK ở Atlanta, Georgia, Mỹ.

Trải dài hơn 3 km bờ biển trong một không gian màu xanh biếc, đến tận chân trời; Công viên chia thành 6 khu vực. Du khách có thể chọn xe điện hoặc lộ bộ tham quan giữa các nơi.

“Một ngôi nhà truyền thống Okinawa xưa”

1- Bảo tàng Văn hóa về Biển (Oceanic Culture Museum)

Công trình rộng lớn, gần công chính, trưng bày các bản sao mô phỏng tàu thuyền và các thông tin liên quan đến văn hóa cổ xưa giữa Châu Á và phía Tây Thái Bình Dương, cả những mẫu tàu cổ khổng lồ mang tên Lakatoi giúp giao thông đi lại và buôn bán thương mại giữa cư dân vương quốc Ryukyu (Lưu Cầu) và các nước Châu Á khác. Ngoài ra còn có một cung thiên văn, mô hình vũ trụ.

2- Cảnh đó là Ngôi làng bản xứ Okinawa (Native Okinawan Village),

Một loại bảo tàng ngoài trời bao gồm khoảng 20 căn nhà và các công trình khác theo giòng thời kỳ phát triển của Okinawa, khá thú vị, giúp du khách hiểu biết cách người dân địa phương sinh sống trước đây trong quá khứ. Tất cả các ngôi nhà đều được giải thích bằng tiếng Anh.

Nơi đây du khách tự do tham quan và không có nhân viên phục vụ.

3- Trung tâm Giác mơ Nhiệt đới (Tropical Dream Center)

Du khách sẽ gặp vô số các loại hoa, chòm cây nhiệt đới khắp Công viên, men theo lối đi giữa hai hàng cây che nắng mặt trời.

Đặc biệt nơi Tropical Dream Center, khách thập phương sẽ tìm thấy nhiều loại cây trang trí ngoài vườn (outdoor) và cả trong nhà (indoor). Khu vực hoa lan luôn giữ chân khách thưởng lãm với những chậu phalaenopsis – Hồ Điệp, và vanda rực rỡ, kiêu sa. Khu vực trái cây cũng không kém phần thú vị.

“Hò Điệp ”
(Internet)

“Vườn Lan Hồ Điệp”

“Lan Vanda”

4- Emerald Beach

Chếch về phía bắc Công viên là mênh mông bãi biển Emerald Beach, thiên nhiên trải một thảm cát mịn màng, óng ánh vàng. Xa xa điểm hàng dừa tuy xác xơ lá, do quá sức chịu đựng cái nắng cái gió vùng gió mùa nhiệt đới, mà lại tạo nên bước đệm không gian rộng lớn giữa đất và trời.

Khu vực biển được chia làm 3 vùng: nơi để bơi lội, tắm nắng và vui chơi thể thao; nơi chỉ để nghỉ ngơi thư giãn; phần còn lại dành cho những tâm hồn nghệ sĩ, mộng mơ, thả hồn lang thang về quá khứ xa xăm của một thời oanh liệt; dành cho giới săn ảnh, làm thơ, hội họa, sáng tác trước vẻ đẹp thiên nhiên bên đại dương rì rào sóng vỗ; cũng có kẻ đang suy tư về những trang nhật ký vừa phôi thai, tượng hình, sẽ có dịp trải dài trên giấy, khi đã an nhiên tự tại bên tổ ấm gia đình .

“Emerald Beach”

5- Khu vườn nhiệt đới và cận nhiệt đới (Tropical & Subtropical Arboretum)

Nơi du khách có thể tìm hiểu về đủ loại cây và đặt câu hỏi, giải tỏa thắc mắc với những nhà thực vật học phụ trách mảng xanh của địa phương.

6- Thủy cung Okinawa Churaumi Aquarium

Thủy cung Okinawa Churaumi là một phần của Công viên Quốc gia về Triển lãm Đại dương (Ocean Expo Commemorative National Government Park), như đã nói trên lớn thứ 2 sau thủy cung ở Atlanta, Georgia, USA.

Tổng diện tích sàn của thủy cung gồm 4 tầng là 19.000 m², diện tích xây dựng cho 77 bể lớn nhỏ: 10.000 m², sử dụng nước bơm trực tiếp từ biển cách bờ 350m, ở độ sâu 20m, với công suất 3.000 m³/giờ, đường kính ống dẫn nước 1,8 m.

Với bộ sưu tập biển đáng kinh ngạc, không cần phải bơi xa lặn sâu, Thủy cung đưa hành trình thám hiểm đại dương của đời sống cư dân gần bãi cho đến các sinh vật dưới biển sâu hàng trăm mét, nơi không có ánh sáng mặt trời.

Thủy cung chủ yếu trưng bày và bảo tồn các loài sinh vật biển đang sinh sống quanh vùng hải lưu Kuroshio.

Một số khác ở vùng biển sâu và còn vài cá thể ở nhóm đảo Tây Nam.

Chiêm ngưỡng những đàn cá đầy màu sắc trong 70 rạn san hô khác nhau tại triển lãm "biển san hô" và "biển cá nhiệt đới" cũng như tương tác với vỏ sò và sao biển ở hồ bơi cảm ứng.

Thủy cung còn có nhà trưng bày với những giải thích khoa học rất chi tiết và thú vị mang lại cho khách thập phương kiến thức phong phú hơn về cuộc sống nơi đại dương. Nhìn cận cảnh cá nhám voi (cá mập lớn nhất thế giới) và manta ray (cá đuối khổng lồ) tại hồ cá Kuroshio.,

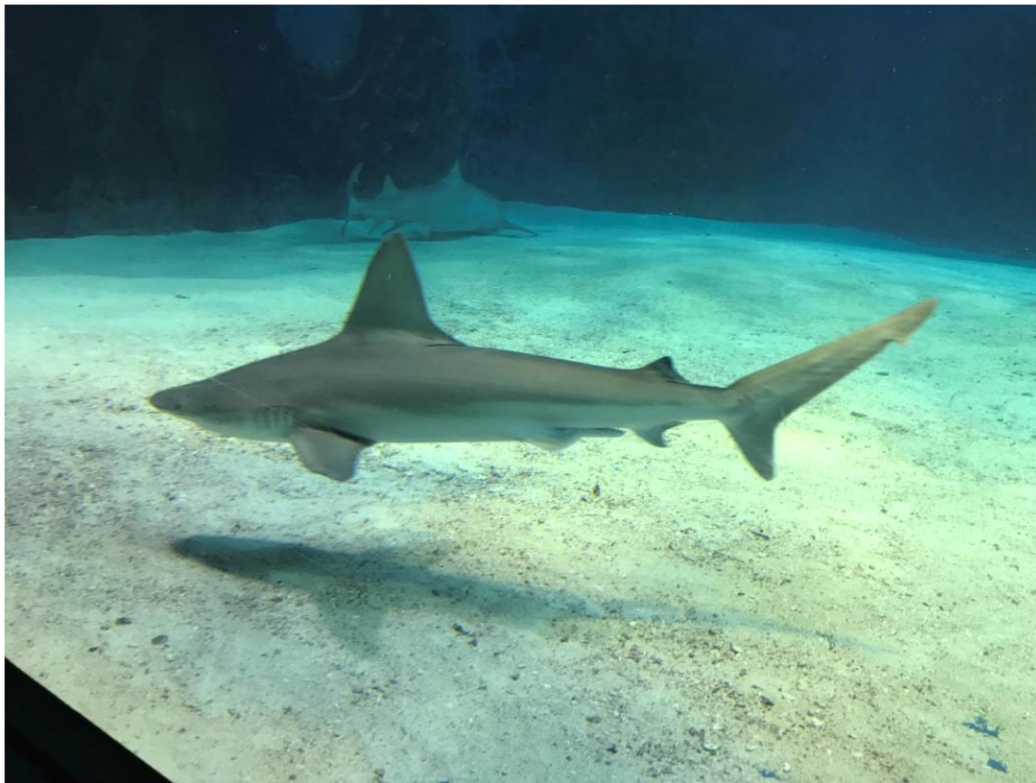
Kuroshio, bể cá chính, lấy tên của dòng hải lưu chảy qua Okinawa, Kuroshio - còn gọi là Black Current (Kuroshio – tiếng nhật có nghĩa là đen). Bể Kuroshio có thể tích 7,500 m³ (1.981.290 gallon) nước với thành bể bằng nhựa acrylic có kích thước 8,2 x 22,5 m và dày 60 cm.

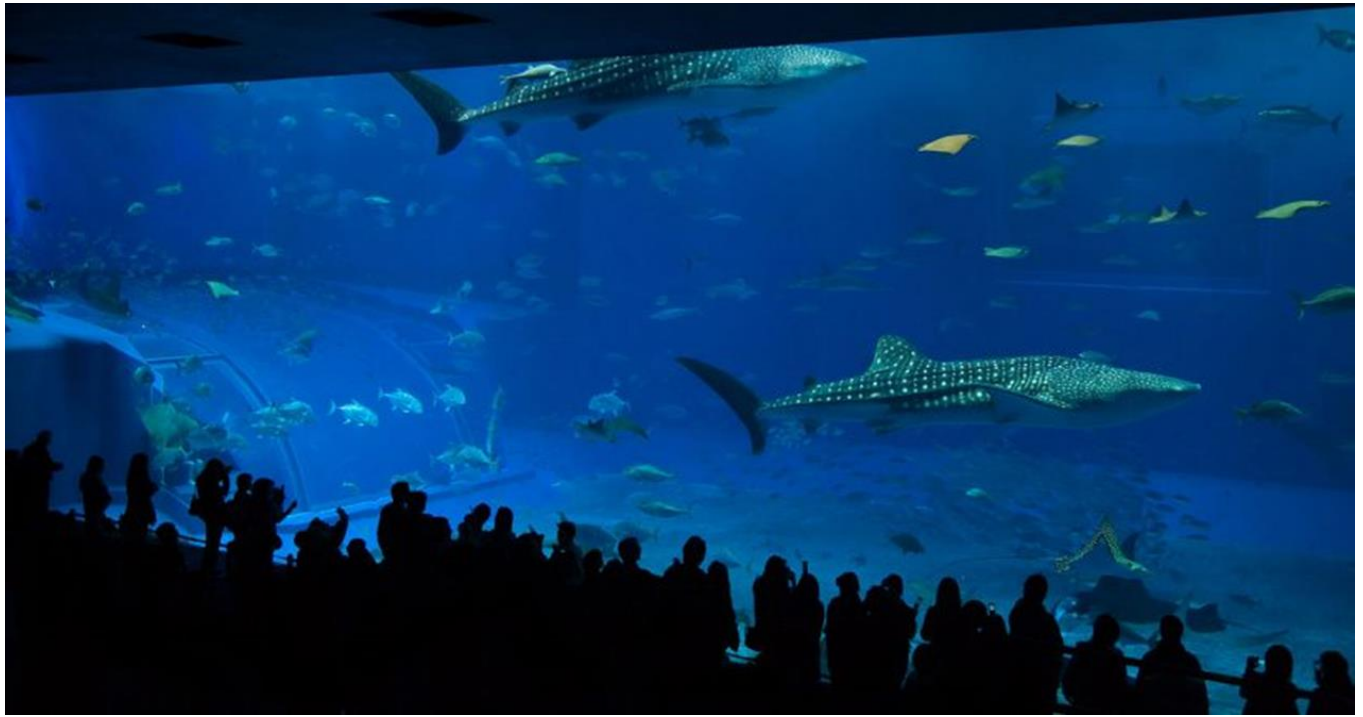
Cá nhám voi (Whale Shark) và manta ray (cá đuối khổng lồ) được bảo vệ tách biệt với các loài cá khác trong bể chính. Công viên là một trong rất ít nơi nuôi giữ cá nhám voi, và hiện tại đang nhân giống loài này.

Cá nhám voi (Whale Shark)

Loại cá mập lớn nhất hiện nay. Chiều dài của cá nhám voi khoảng từ 9 –11 m, nặng từ 10-15 tấn. Chiều dài tối đa được kiểm chứng là 12,45 m, và khối lượng tối đa là 21,5 tấn.

Tuy vậy mà cá mập voi lại vô hại với con người. Chúng chỉ ăn các loại sinh vật phù du, tảo lớn, loài nhuyễn thể hay các loại mực và động vật có xương sống nhỏ. Các răng bé li ti không giúp ích gì cho quá trình ăn uống của nó, mà chỉ là cái sàng giúp lọc thức ăn, rồi nuốt vô bao tử các thành phần đọng lại sau khi sàng.

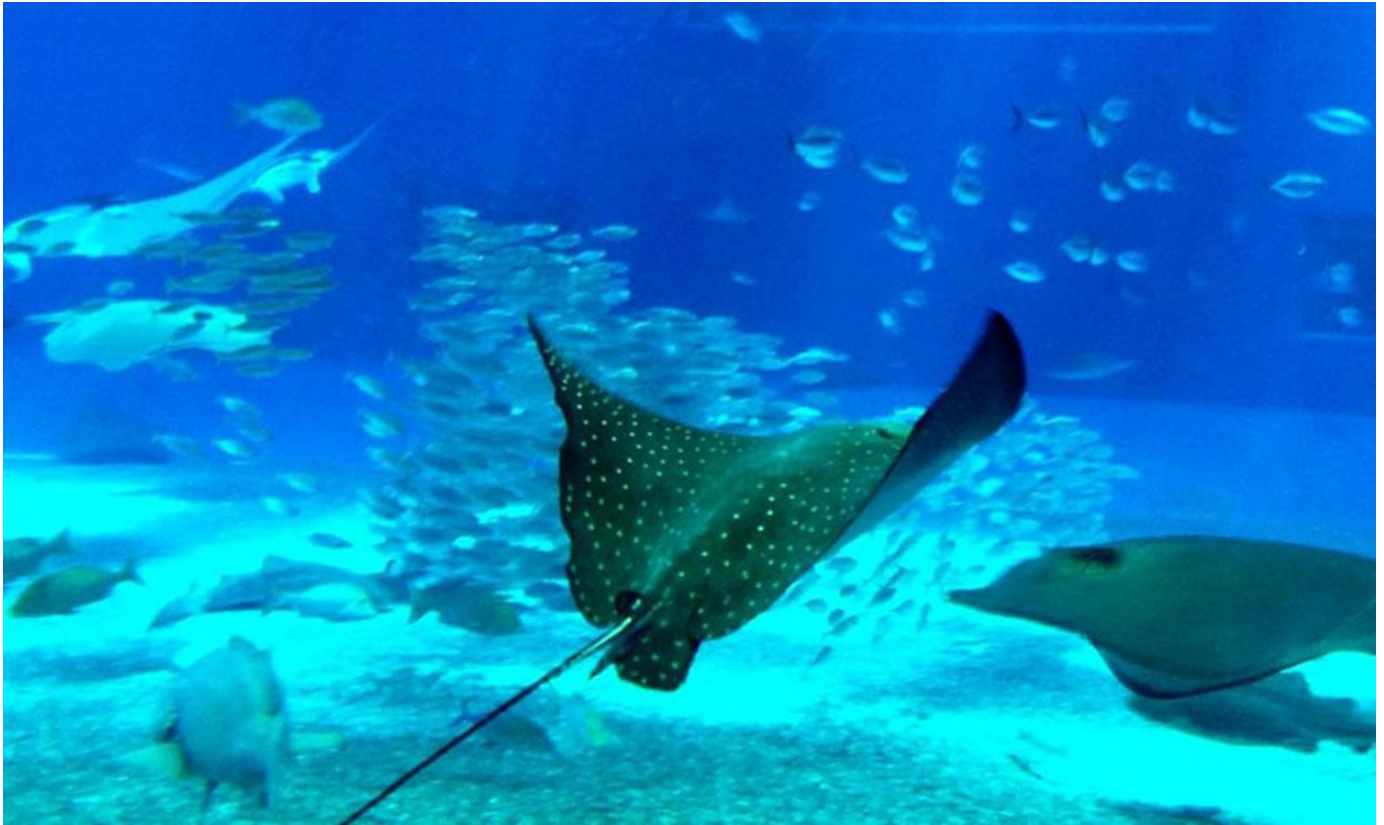
“Cá nhám voi”

Manta Ray

Manta ray - Cá nạng hải là loại cá đuôi lớn nhất đại dương.

Cá nạng hải là loại cá lớn, đẹp theo chiều ngang có thể phát triển đến một chiều rộng hình đĩa 9 mét (30 ft). Chúng ăn sinh vật phù du giống cá nhám voi

Ngày 16 tháng 6 năm 2007 vào lúc 10:25 tối, manta ray con được sinh ra ở bể cá này sau thời gian mang thai cá mẹ 374 ngày.

”Cá đuối không lò”

Đặc biệt tại thủy cung Okinawa Churaumi, có dịch vụ cho mượn miễn phí touch panel hướng dẫn âm thanh. Chỉ cần chạm nhẹ là du khách có thể nghe được thuyết minh về các sinh vật trong bể nuôi.

Những điều thú vị tại thủy cung Okinawa Churaumi

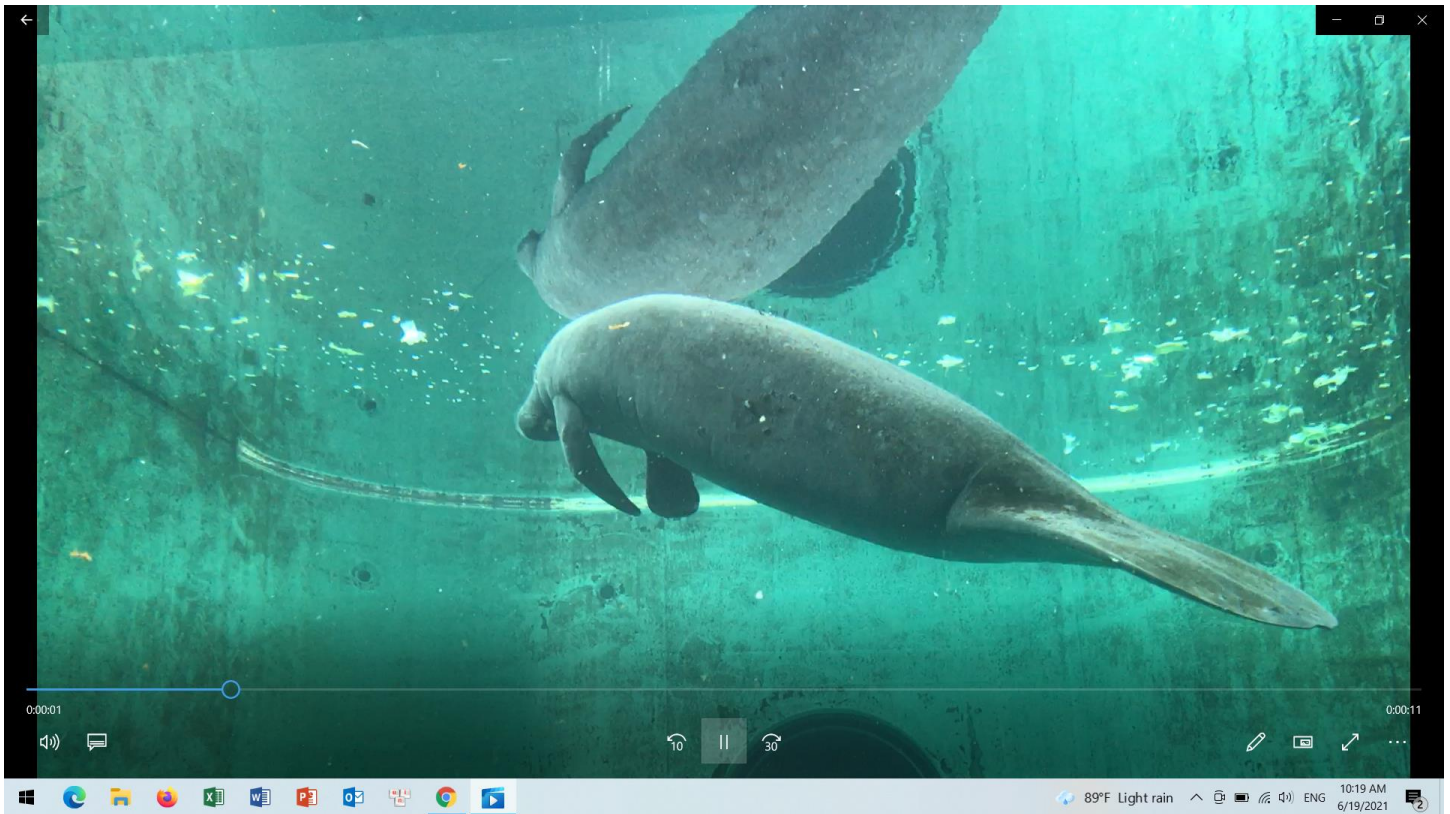
Nếu khách đã được in con dấu lên tay thì được phép vào cổng lại trong cùng ngày hôm đó. Vì vậy, du khách có thể dạo chơi xung quanh khu vực công viên triển lãm về biển Ocean Expo Park rồi sau đó vào lại thủy cung để xem tiếp.

Xem xiếc cá heo

Chung quanh thủy cung có các khu rất thú vị như “Umigame-kan” – nơi bảo tồn rùa biển, “Oki-chan Gekijo” – khu vực biểu diễn của các heo Okichan. Tại “Oki-chan Gekijo” có những chương trình như là trải nghiệm tiếp xúc với cá heo, hoặc là chương trình biểu diễn cá heo.

Xem Nàng tiên cá Dugon, loài bò biển gần tuyệt chủng.

Dugon-Bò biển

(Nàng tiên cá)

Khách thập phương cũng có thể thưởng thức đồ uống tại quán cafe trước bể nuôi lớn “Kuroshio No Umi”. Khu vực lầu 4 của thủy cung còn có nhà hàng tên Ocean View cho du khách cơ hội vừa dùng bữa vừa ngắm nhìn sinh vật biển.

Thời gian mở cửa của Thủy cung

Thủy cung có giờ hoạt động khác nhau theo mùa.

- Tháng 10 => tháng 2 : 8h30 --- 18h30.
- Tháng 3 => tháng 9 : 8h30 --- 20h00.
- Đặc biệt nếu tham quan thủy cung từ 16h00 trở đi, sẽ được giảm 30% giá vé. Vé khung giờ này gọi là “Yojikara Ticket”.

C - Cape Manza (Mũi Manza)

Trên đường về du khách được ghé thăm mũi Manza (Cape Manza).

Nơi mà hai sự phụ ngành điêu khắc và tạo hình mang tên Thần gió và Thần sóng đã để lại cho loài người nhiều tuyệt phẩm cũng rất “sóng-gió”.

Con vịnh nhỏ nép mình giữa phần đầu Mũi Manza.

“Vịnh Manza”

Người viết xin trích lại phần quảng cáo của một công ty Du lịch viết về cảnh đẹp nơi đây:

”Nhà vua Ryukyu Sho Kei, lần đầu đến nơi này vào những năm đầu thế kỷ 18, đặt ngay cái tên là Mũi Manza, tồn tại cho đến nay. Mảnh đất đầy cỏ rộng ngút ngàn đã truyền cảm hứng đến vị vua khiến ngài ban tặng cái tên theo nghĩa đen là “cánh đồng vạn người có thể ngồi”. Đồng cỏ rộng thênh thang này vẫn còn hiện hữu.

Hãy hướng mắt nhìn xuống khi tản bộ dọc theo vách đá. Dưới lòng biển sâu là những thảm san hô màu sắc rực rỡ với nhiều hình dáng khác nhau. Làn nước ở đây được ví với pha lê, trong vắt đến độ dễ dàng trông thấy các đàn cá đủ màu sắc bơi lội dưới biển vào những ngày nắng đẹp. Nhìn dọc theo bề mặt vách đá, du khách sẽ nhận ra một tảng đá có hình dạng tương tự như ngà voi vươn ra biển.

Men theo con đường ven biển về cả hai phía đều dẫn tới những vịnh cát trắng cho phép du khách thỏa thích bơi lội hay tắm nắng, giữa khung cảnh thường xuyên vắng bóng người.

Hãy ở lại tới tối muộn để tận mắt chứng kiến cảnh hoàng hôn tuyệt đẹp buông xuống mũi đất. Bờ biển hướng về phía tây bắc, khiến buổi hoàng hôn trong những tháng hè càng thêm phần lãng mạn và lộng lẫy.

Từ Naha, du khách lái xe khoảng một giờ về phía bắc để tới Mũi Manza. Ngoài ra còn có tuyến xe buýt.”

Chấm hết một ngày tròn nơi phía bắc đảo. Mệt nhưng hài lòng.

Ngày 17/7/2021

Mùa giãn cách xã hội phòng dịch Covid

(Xin xem tiếp phần II: **Lâu đài Ryukyu**)

Nguyễn Duy Sỹ, CVK 64